

Методичні рекомендації щодо проведення підсумкового семестрового контролю у формі семестрового екзамену

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід.

Перелік семестрових екзаменів визначається робочим навчальним планом зі спеціальності. Кількість екзаменів у кожній сесії визначається графіком освітнього процесу та навчальними планами зі спеціальностей.

Семестрові екзамени студенти складають у період екзаменаційних сесій згідно з розкладом. Семестрові екзамени проводяться очно чи дистанційно, враховуючи безпекову ситуацію в регіоні.

Графік проведення семестрових екзаменів затверджується заступником директора з навчальної роботи і доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше, ніж за місяць до початку сесії. Відхилення від розкладу екзаменів неприпустимо.

Присутність студента на семестровому екзамені є обов'язковою. Звільнення від екзамену здійснюється тільки у порядку, передбаченому чинним законодавством. У випадку неможливості з'явитися на контрольному заході у відповідний термін через воєнні дії чи інші поважні причини, студент повинен, не пізніше наступного дня після проведення семестрового екзамену, повідомити про це завідувача відділенням. У такому разі студенту (за його мотивованою заявою) може бути надано індивідуальний графік складання екзаменів або індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості тривалістю не більше місяця з початку наступного навчального семестру. Якщо цей термін є недостатнім для виконання індивідуального графіку, розглядається питання про надання йому академічної відпустки або повторного курсу навчання.

Проміжок часу між екзаменами повинен становити не менше 2-4 днів (залежно від семестрового обсягу кредитів (навчальних годин) з дисципліни)).

Екзаменаційні консультації проводяться офлайн або онлайн відповідно до розкладу. Обов'язкова частина консультації – відповіді на запитання студентів як щодо навчального матеріалу, так і щодо самого проведення семестрового контролю.

Студент не допускається до екзамену з певної дисципліни, якщо він не виконав обов'язковий перелік видів робіт, завдань, передбачених робочим навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

При цьому викладач у відомості обліку успішності робить запис «недопущений». Недопущення студента до семестрового екзамену з певної навчальної дисципліни не може бути причиною недопуску його до контролю з інших дисциплін. Недопущення студента до семестрового екзамену є підставою для невключення його до рейтингу успішності для нарахування академічної стипендії на наступний семестр.

Студент, який хворів під час сесії, зобов'язаний повідомити завідувача відділенням про свою хворобу та в тижневий термін після одужання подати довідку медичного закладу, завірену у встановленому порядку.

Екзамен приймає педагогічний працівник, який викладав курс. Як виняток, за наявності поважних причин, заступник директора з навчальної роботи може призначати для приймання екзамену іншого викладача з числа викладачів даної дисципліни.

Екзамени проводяться в усній формі за екзаменаційними білетами (в окремих випадках форма екзамену може бути іншою, про що необхідне відповідне схвалення циклової комісії та погодження заступника директора з навчальної роботи).

Екзаменаційні білети розробляються викладачем, розглядаються та схвалюються на засіданні відповідної циклової комісії, затверджуються заступником директора з навчальної роботи. Зміст питань комплексу екзаменаційних білетів (контрольних завдань) має повністю охоплювати робочу навчальну програму дисципліни або її частину, яка вноситься на семестровий контроль, та забезпечувати перевірку всіх знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені програмою. На екзамен виносяться основні теоретичні питання, розрахункові задачі, проблемні ситуації, професійні завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати набуті знання і використовувати їх для вирішення практичних задач тощо.

За формою і змістом **питання** поділяються на два блоки – теоретичний і практичний (прикладний). Якщо екзаменаційний білет містить 3 питання, то, перше з них є теоретичним, а друге і третє – практичними (можливо і зворотній варіант: перше та друге питання теоретичне, третє – практичне). Якість і повнота відповіді на кожне з питань екзаменаційного білету оцінюється відповідною кількістю балів за шкалою оцінювання згідно прийнятих критеріїв.

Кількість екзаменаційних білетів для усного екзамену має перевищувати кількість студентів у навчальній групі не менше, ніж на 5. Тривалість опитування одного студента, як правило, не повинна перевищувати 20 хвилин.

Крім цього, **екзаменаційні білети мають відповідати таким вимогам:**

- кожне питання бажано розпочинати словами: обґрунтувати..., проаналізувати..., дати оцінку..., довести... тощо, щоб забезпечити перевірку умінь студентів використовувати набуті знання для вирішення практично спрямованих завдань;

- складність білетів для усного екзамену має бути приблизно однаковою і дозволяти студенту за час, відведений для відповіді (до 20 хв), глибоко та повно розкрити зміст усіх питань;

- письмові завдання не повинні вимагати докладних пояснень, складних розрахунків та креслень і забезпечувати мінімум непродуктивних витрат часу на допоміжні операції, проміжні розрахунки та ін.;

- при формулюванні завдань (питань) необхідно використовувати стандартизовані (рекомендовані) терміни, назви, позначення.

Критерії оцінки відповіді студента мають враховувати, насамперед, її повноту і правильність, а також здатність студента:

- узагальнювати отримані знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони в конкретних ситуаціях;
- аналізувати та оцінювати факти, події, інтерпретувати схеми, графіки, діаграми;
- викладати матеріал чітко, логічно, послідовно.

При розробці **критеріїв оцінювання** з певної дисципліни необхідно орієнтуватися на такі загальні рекомендації.

«Відмінно» виставляється, якщо студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь і навичок, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.

«Добре» – студент допускає несуттєві неточності, має труднощі в трансформації умінь у нових умовах.

«Задовільно» – студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає неточності, що не є перешкодою до подальшого навчання. Уміє використовувати знання для вирішення стандартних завдань.

«Незадовільно» – незасвоєння окремих розділів, нездатність застосувати знання на практиці, що робить неможливим подальше навчання.

При проведенні семестрового контролю **екзаменатор повинен мати таку документацію:**

- комплект екзаменаційних білетів, схвалених на засіданні відповідної циклової комісії та затверджених заступником директора з навчальної роботи;

- критерії оцінки рівня підготовки студентів;

- заліково-екзаменаційну відомість.

Підсумковий семестровий контроль здобувачів може проводитися дистанційно з використанням онлайн-сервісу Google Клас. Для проведення контрольних заходів та консультацій у режимі відеов'язку допускається використання різних програмних продуктів, зокрема Zoom або Google Meet.

Під час проведення усного екзамену в режимі онлайн одночасно може перебувати не більше 6 здобувачів. Для підготовки до відповіді студенту має надаватися не менше 30 хвилин. Для уточнення рівня володіння матеріалом дисципліни екзаменатор може задавати додаткові питання.

Проведення екзамену може здійснюватися також :

- із застосуванням програмних засобів, наприклад, у формі тестів із фіксованою тривалістю їх написання та подальшою особистою бесідою викладача із студентом (за необхідності);

- рукописним виконанням завдань екзаменаційного білету, у цьому випадку за 3-5 хвилин до закінчення екзамену студент повинен підписати кожний аркуш, зробити фотокопію своєї роботи та переслати її до встановленого часу на електронну адресу екзаменатора.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних сигналів оповіщення екзамен (консультація) переривається та продовжується вже після відбою.

Результати екзаменів заносяться до електронного та паперового журналу, відомості обліку успішності та залікової книжки студента (позитивні результати).

У разі отримання незадовільної оцінки, перескладання екзамену з дисципліни допускається не більше двох разів. При повторному перескладанні екзамен у студента приймає комісія, яка створюється директором коледжу. Оцінка, виставлена комісією, є остаточною. Перескладання незадовільної оцінки не є підставою для включення студента до рейтингу успішності для нарахування академічної стипендії на наступний семестр.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою студента чи викладача, директором коледжу створюється комісія для приймання екзамену, до якої входять завідувач відділення, методист, голова і викладачі циклової комісії та представники органів студентського самоврядування.

Перескладання екзаменаційної оцінки для підвищення її рівня на підставі мотивованої заяви студента допускається не більше, ніж з трьох дисциплін за весь період навчання. Дозвіл на перескладання дисциплін надається заступником директора з навчальної роботи за заявою студента, погодженою завідувачем відділення. В цьому випадку при формуванні семестрового рейтингу успішності враховується попередня оцінка.

Студенти, які матимуть на момент закінчення сесії більше двох незадовільних оцінок, відраховуються з коледжу. Студентам, які одержали під час сесії не більше 2-х незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість протягом тижня після закінчення сесії (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється заступником директора з навчальної роботи за поданням завідувача відділенням. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку, то він відраховується з коледжу.

Студенти, які не з'явились на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.